

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 962 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari.....	22
<i>Ashurov Ramzidin Ramazonovich</i>	
Maktabgacha ta'limda bolaning kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oila bilan ishlashning nazariy asoslari	27
<i>Jumanova Fatima Uralovna, Allaberganova Munisa Begimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishning metodologik asoslari	32
<i>Jo'rayeva Nargiza Tairovna, Bekbergenova Yulduz Tanirbergen qizi</i>	
Faoliyatli yondashuv asosida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarda nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	35
<i>Ziyodullayeva Mohirabonu Ikromjon qizi</i>	
Davlat ta'lim muassasalarida manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning tashkiliy-huquqiy mexanizmlari ...	39
<i>Xaybatullaeva Sojidxon Ziyatullayevna</i>	
Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshirishda integratsion yondashuv	42
<i>Kamoliddinov Mirzohid</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi	45
<i>Kamoliddinova Dilnoza Axmadilaxanovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kreativ faollikni rivojlantirish mexanizmlari.....	48
<i>Nurjanova Rayxan Urazbaevna</i>	
Sinf biologiya fanini o'qitishda TIMSS topshiriqlardan foydalanish metodikasi va baholash mezonlari	52
<i>Xaitboyeva Dilorom Rustam qizi</i>	
Qandli diabet tashxisli bemorlarda shaxs tuzilmasining emotsional komponentlari	56
<i>Sadikova Umida Botirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda pedagogik diagnostikani amalga oshirishning natijaviyligi	60
<i>Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Qodirova Shaxnoza Saidazim qizi</i>	
Kasbiy imij shakllanishida psixologik jihatlarning tafovutlari	64
<i>Aminova Dilnoza Orifjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining jamoa bilan ishlash jarayonida yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish	69
<i>Abdiyeva Fazilat Fayzulla qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar shaxsi rivojlanishida psixologik moslashuvning tipik xususiyatlari	73
<i>Mirsaitova Guzal Baxodirovna</i>	
Oliy ta'lim tizimida variativ modellashirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarining qo'llanilishi	76
<i>Quvvatova Mohira Hikmatillayevna</i>	
Interfaol treninglar orqali o'qituvchilarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish tajribasi	79
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyani shakllantirishning ahamiyati.....	82
<i>Zulayxo Nazarova, Qarshiboyeva Muxlisa Ismatullo qizi</i>	
Ijodiy qobiliyatni o'stirishda pedagogik mahorat va innovatsion metodlar	85
<i>Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida olimpiadalarga tayyorlashda masalalar yechish texnologiyasi 11-sinf misolida	89
<i>Aslonov Xayrullo Shukrullo o'g'li</i>	

Bokschi qizlarni texnika taktikasini takomillashtirish.....	94
<i>Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li</i>	
Ixtisoslashtirilgan terminologiyaning asosiy lingvistik xususiyatlari	99
<i>Axmedova Dilnoza Anvarovna</i>	
Interfaol metodlar orqali zamonaviy darslarni tashkil etishning o'ziga xos tendensiyalari	102
<i>Bakirov Otabek Bo'ranovich</i>	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilishning metodologik muammolari	106
<i>D. J. Norboyeva</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalari talabalari ruhiyatiga virtual muhitning salbiy ta'siri	110
<i>Giyosov Ulug'bek Eshpulatovich, Turayeva Nigora Husniddin qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	113
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar	117
<i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i>	
Principles of Organising Autonomous Learning.....	121
<i>Khazratova Zukhra Mamaraimovna</i>	
Najot – ta'limda, najot-tarbiyada	124
<i>Mo'minova Manzura Mamasodiqjonovna</i>	
Educational Potential of Museum Pedagogy and Criteria for its Application in Developing Historical Thinking of Pre-Service History Teachers.....	127
<i>Niyozov Javlonbek</i>	
Landshaft dizayni vastasida bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining estetik va kreativ ko'nikmalarini rivojlantirish	131
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik merosida shaxs psixologiyasi masalalari.....	134
<i>S. O. Mamarasulov, D. A. Egamberdiyeva</i>	
TBL metodini qo'llash orqali o'quvchilarning madaniyati va ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish....	138
<i>Sodikova Oyshakhon Muxammadsodik</i>	
Pedagogik innovatsiyalarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari.....	142
<i>Soliqova Barno Sodiq qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim magistratura talabalarining ijodiy faolligini rivojlantirish shart-sharoitlari	146
<i>Yarmatov Shermo'min Rahmatovich</i>	
Формирование готовности родителей детей старшего дошкольного возраста к выполнению воспитательной функции в семье.....	149
<i>Атаджанова Сохиба Талиповна</i>	
Redjio pedagogik yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	152
<i>Djamilova Nargiza Nuritdinovna, Otahonova Marjona</i>	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	155
<i>Kayumova Nazokat Rashitovna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida chet tili o'qituvchilari va talabalar o'rtasidagi interaktsiyaning pedagogik samaradorligi va innovatsion mexanizmlari	163
<i>Eshonqulova Umida Xolmirzayevna</i>	
MTTlarda nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlarda interfaol usullardan foydalanish texnologiyasi	168
<i>To'laboyeva Iqbolaxon Olimjonovna</i>	
Ta'lim jarayonidagi konfliktlar.....	173
<i>Abulova Mohigul Komiljonzoda</i>	
Talabalarining bolalarda ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish	176
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	

Shaxs tuzilmasida ma'naviy intellekt: nazariy-metodologik tahlil va psixologik interpretatsiya	179
<i>Mirxoliqova Charos Xabibullaevna</i>	
18-20 yoshli belbog'li kurashchilarning musobaqa oldi jismoniy tayyorgarliklari	183
<i>Muzafarov Muxammadali Maxsudovich</i>	
Talabalarda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanib kasbiy madaniyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar (boshlang'ich ta'limda tarbiya fani misolida)	187
<i>Yadgarova Surayyo</i>	
Maktab o'quvchilariga pedagogik ta'sir ko'rsatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish	190
<i>Yo'ldoshova Shahlo Shukurullo qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy tahlili	194
<i>Yusupova Sanobar Odil qizi</i>	
Типология научного текста: от жанровой классификации к дискурсивной модели	197
<i>Бахтияр Катибжанович Саттаров</i>	
Взаимодействие педагога и семьи в профилактике и преодолении стресса у детей дошкольного возраста	201
<i>Г. С. Алиходжаева, Х. Рахимова</i>	
Условия эффективности инклюзивного образования	206
<i>Г. С. Алиходжаева, Л. О. Бекмуродова</i>	
Педагогическая готовность к обучению в школе детей билингов	211
<i>Г. С. Алиходжаева, Н. А. Ганиева</i>	
Педагогические условия формирования эмоционального интеллекта у дошкольников	216
<i>Джалилова Феруза Намазовна</i>	
Milliy meros va musiqiy madaniyatning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni	219
<i>Zuhridin Azizov</i>	
Госпитальная школа как пространство поддержки и развития ребёнка (на примере госпитальной школы при детской клиник Синсиннати, США)	222
<i>Муминов Р. Р., Хакимова Н. Х., Набиева Г. Г.</i>	
Интерактивные формы работы в процессе профориентации детей дошкольного возраста	227
<i>Н. Т. Жураева, С. М. Ахмеджанова</i>	
Samarali hamkorlikdagi faoliyatga tayyorlashga oid yondashuvlar	231
<i>Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna</i>	
Поэтапное вовлечение детей с расстройствами аутистического спектра в дошкольное инклюзивное образование: комплексный анализ научно-теоретических и практических подходов	234
<i>Сабина Рагимова Ровшан кызы, Айсель Масимова Арастун кызы</i>	
Umumta'lim maktablarida fizika fanini o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	245
<i>Allaniyazova Bibigul Sarsenbay qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili va o'qish savodxonligi darslariga kreativ fikrlash asosida tayyorlash	248
<i>Botirova Jumagul Chori qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda fanlarni o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	254
<i>Kaypova Gulnara Muratbaevna</i>	
Umumta'lim maktablarida tabiiy-ilmiy savodxonlik ko'nikmalarining rivojlantirish masalalari	257
<i>Davletova Hamida Xasan qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ma'naviy axloqiy ruhda tarbiyalashning psixologik jihatlari	261
<i>Fayzullayev Ermat Majidovich, Ortiqova Mashxura</i>	
Orkestr va ansamblarning fan sifatidagi o'rni va tarbiyaviy ahamiyati	265
<i>Fayzullayev Ermat Majidovich</i>	
Maktab fizika darslarida interaktiv dasturlar va simulyatorlardan foydalanish metodikasi	269
<i>Xayriddinova Malikaxon Qodirxon qizi</i>	

Musiqada midi musiqiy cholg'ularning raqamli interfeysi.....	274
<i>Omonov Xasanxon Sulaymonovich</i>	
Karyera o'sishida gender tafovutlarning ahamiyati.....	277
<i>Yulchiboyeva Nazokatxon Iqboljon qizi</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining kreativlik sifatlarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik omillar	283
<i>Omonov Xasanxon Sulaymonovich, Normuradova Nafisa Kuchkarovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik tarbiyasi – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida	287
<i>Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Marjona Atoyeva Ismat qizi</i>	
Ilk yoshdagi bolalar psixologiyasi va rivojlanish xususiyatlari.....	291
<i>Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Ne'matjonova Gulzira Ne'matjon qizi</i>	
Jadid pedagogik tafakkurida "o'qituvchi" fenomeni.....	294
<i>Xushbokov Oybek Uralovich</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida savol berish malakalarini shakllantirish	296
<i>Erhanova Nasiba Absayitovna</i>	
Musiqiy ta'limda xalq va zamonaviy qo'shiqlar vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning etnomadaniy komponentlarni shakllantirish	298
<i>Qurbanova Muslima Shavkatbek qizi</i>	
Umumta'lim maktablari o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini tarkib toptirish metodikasi (biologiya fani misolida).....	300
<i>Akmalova Farida Dilmurod qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda adaptiv ta'lim texnologiyalari yordamida bolalar ijodkorlik ko'nikmasini shakllantirish mazmuni.....	304
<i>To'xliboyeva Zuxra Abdumutal qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi iqtidorli bolalar bilan ishlashda ta'lim texnologiyasi	308
<i>Xudoyberdiyeva Durdona Baxodir qizi</i>	
Pedagogik-psixologik qarashlarda otaning oiladagi o'rni haqidagi tasavvurlarni shakllantirish dinamikasiga oid fikrlar talqini.....	311
<i>Karshiyeva Dilafuz Suyunovna, Maxamatova Munisa Mamirzo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'qitishning nazariy va amaliy asoslari	314
<i>Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi</i>	
Integrativ yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda interpersonal intellekt ko'nikmalarini rivojlantirish ...	318
<i>G'ulomova Oychehra No'monjon qizi</i>	
Etnomadaniy qadriyatlarni integratsiyalashgan ta'lim jarayonida maktabgacha yoshdagi bolalarga singdirishning samarali yo'llari	321
<i>G'ulomxo'jayeva Mushtariy Elmurod qizi</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida grafik organayzerlardan foydalanish	324
<i>Iroda Isroilova</i>	
Buxoro iqlimi va tabiiy resurslaridan samarali foydalanish: ekologik va fizik-geografik yondashuv	329
<i>Mardonova Saodat Muzaffarovna</i>	
Effective Traditional and Innovative Approaches in English Language Teaching: Evidence From EFL Classrooms	333
<i>Yuldoshev Khaydarbek</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining lug'at boyligini rivojlantirishda lingvopedagogik yondashuvning nazariy-metodologik asoslari.....	336
<i>Allayarova Sojida Umirzakovna</i>	
Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения	339
<i>Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkazilgan o'yin faoliyatlarini bolalar ovozi talaffuzining takomillashuviga ta'siri	342
<i>Kattaxo'jayeva Shaxlohon Bohodirovna</i>	

O'qituvchilar tayyorlashda pedagogik innovatsiyalar va milliy kontentni integratsiya qilish strategiyalari ...	344
<i>Rahmatova Feruza Qudrat qizi</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash jarayonini tashkil etishda tizimli yondashuv	348
<i>Abdusamatova Nargiza Jamoliddinovna</i>	
Moliyaviy savodxonlik asoslarini shakllantirish uchun "Tejamkor bola" o'yinli ta'lim faoliyatini asosida ishlashni takomillashtirilish.....	352
<i>Rizayeva Munisxon Maxkamovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida byudjet hisobi standartlariga (BHS) muvofiq buxgalteriya hisobini tashkil qilish va yuritish tartib-qoidalari.....	356
<i>Boltayev Ahmad Rustamjonovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari moliyaviy munosabatlarning huquqiy asoslari	359
<i>Boymuradov Normurod Abdusadikovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishning metodologik asoslari.....	362
<i>Ma'rufov Mansurbek Musajonovich, Xonimov Mirqosim Samatqul o'g'li</i>	
O'smirlarda liderlik xususiyatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	367
<i>Salayeva Dilafuz Buranovna</i>	
Pedagog nutq madaniyatining milliy va umuminsoniy qadriyatlarga ta'siri.....	370
<i>Toshtemirova Nigina Normurod qizi</i>	
Новые методы обучения устному переводу студентов-переводчиков.....	373
<i>Уринбаева Дилдора Утепбергеновна</i>	
O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishning pedagogik tuzilmasi	376
<i>Muxammadiyev Baxtiyor Jurayevich</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning o'qish savodxonligini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	380
<i>Axrorov Voris Yunusovich, Botirova Ozoda Nasir qizi</i>	
Ta'lim sifatini baholashda raqamli texnologiyalardan foydalanishning o'rni (oliy ta'lim misolida)	385
<i>Axrorov Voris Yunusovich, Boltayeva Jaxona Ulug'bek qizi</i>	
Umumta'lim maktablarida 7-sinf biologiya fanini o'qitishda virtual laboratoriyalardan foydalanishning ta'lim samaradorligiga ta'siri	389
<i>Turakulova Mehriniso Nuriddinovna, Ruziqulova Nilufar Abdumajidovna, Allanzarova Natalya Aleuatdinovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabga tayyorlashning mavjud holati va rivojlantirish strategiyalari ...	393
<i>Mamadaliyeva Mumtozbegin</i>	
6–7 yoshli bolalarning bilim olishga faol qiziqishini rivojlantirish metodikasi	396
<i>Artikova Muhayyo Botiraliyevna, Abduxolisova Gulsanam O'ktambek qizi</i>	
The Main Peculiarities of Abbreviations in Modern English.....	399
<i>Absalomova Aziza Baxodir qizi</i>	
Autizmli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda bir qator terapiya va metodlardan foydalanish	404
<i>Yoqubova Hurriyat Burxonovna</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'yinlar, virtual reallik va geymifikatsiya orqali o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish.....	407
<i>Xaitova Nazokat</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishda tabiiy materiallardan foydalanishning pedagogik usullari.....	411
<i>Rustamova Manzura Mirkamalovna, Qo'ziyeva Umriniso Muzaffar qizi</i>	
Bo'lajak muhandislarning loyihalash ko'nikmalarini klaster muhitida rivojlantirish modellari	415
<i>Eshonqulova Shafoat Ergashevna, Sherzod Eshonqulov</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotini rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqish	420
<i>Ermatova Mamlakat Qadirkulovna</i>	
9-sinf o'quvchilarini kasbga yo'naltirishda iqtisodiy ko'nikmalarni shakllantirish pedagogik muammo sifatida.....	423
<i>Eliboyeva Lola Sulaymonovna</i>	

Texnologiya asosidagi ingliz tili o'qitish va o'quvchi mustaqilligi: farmatsevtika talabalari misolida	427
<i>Ikranova Shohsanam Ravshanboy qizi</i>	
Maqollar asosida ingliz tili o'qitishning lingvodidaktik asoslari (Afg'oniston dariy tilli maktablar misolida) ..	430
<i>Samadi Nooria</i>	
Loyihaga asoslangan ta'lim texnologiyasi orqali talabalarda ijtimoiy mas'uliyat kompetensiyasini rivojlantirish tadqiqi	434
<i>Jo'rayeva Zebiniso Yo'ldosheva</i>	
Boshlang'ich sinfda tabiiy fanlarni o'qitish samaradorligini oshirishda innovatsion va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	440
<i>Yulchiyeva Zulfiya Baxodir qizi</i>	
Shaxsning individual intellektual rivojlanishi pedagogik muammo sifatida	444
<i>Ol'tiboyeva Kamola Sharofjon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'yin texnologiyalaridan foydalanish orqali o'quvchilar qiziqishini aniqlash yo'llari ...	448
<i>Qalandarova Yulduz G'ayrat qizi</i>	
Проблемы физического воспитания студентов и пути их решения	454
<i>Ходжанов Азиз Рахимович</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi	458
<i>Kayumova Nargiza Mirziyatovna</i>	
Jamiyatda sog'lom turmush tarzini tashkil qilishda jismoniy tarbiya va sport mutaxassislarining o'rni	461
<i>Dehqonova Mahmuda Ortiqovna</i>	
Yadro itqitish sport turida kuch tayyorgarligining biomexanik va funksional ahamiyati	466
<i>Djabbarov Axror Islomovich</i>	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining didaktik tayyorgarligini takomillashtirish	469
<i>Axmedova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch kompetensiyalarni rivojlantirishda shaxsga yo'naltirilgan strategiyalar	475
<i>Urazimbetova Aygul Aralbayevna</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishda kompyuter texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari	482
<i>Kamolova Yulduzxon Ma'murjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etishda ota-onalar bilan hamkorlikni amalga oshirish texnologiyasi	488
<i>Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Jo'rabayeva Nozima Bekmurod qizi</i>	
Psixologik zo'ravonlik oqibatlarini bartaraf etishda psixokorreksion mexanizmlar	491
<i>Tursunpo'latova Zaxro Zafar qizi</i>	
Shifokorlar professional karerasi resurslari va ularning obyektiv ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish natijalari	496
<i>Arziqulov O'tkirbek Maxammatovich</i>	
Bolalarda maktabgacha ta'lim yoshidagi kommunikativ qobiliyatlarni rivojlantirishda ijodiy o'yinlarning o'rni	501
<i>Berdiyeva Umida G'oyibberdiyevna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning neyropedagogik yondashuvlar asosida kognitiv rivojlantirishning mohiyati	505
<i>Aliyeva Odila Madamin qizi</i>	
Emotional Intelligence and Perceptive Ability: Keys to Pedagogical Success	508
<i>Abdurakhimov Shokhasim Abdurakhmonovich</i>	
Bo'lajak logopedlarni og'ir nutq nuqsonli bolalar bilan ishlashga tayyorlashning nazariy asoslari	511
<i>Achilova Sevara Djasirkulovna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik g'oyalarini zamonaviy boshlang'ich ta'lim bilan integratsiyalash	515
<i>Daliyeva Eliza Zokir qizi</i>	

Talabalarda ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirishda Mahmud Qoshg'ariy merosidan foydalanish.....	519
<i>Eliboyeva Lola Sulaymonovna, Ravshanova Sarvinoz O'ktamjon qizi</i>	
Derivation and Nominalization in Medical Terminology: A Comparative Model of Term and Process Name Formation in English and Uzbek	523
<i>Gulnigor Yazdonkulova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutq buzilishlarida pedagogik-psixologik korreksiya usullari hamda mexanizmlari.....	526
<i>Jo'rayeva Muattar Abdumajit qizi</i>	
Ta'lim sifatini boshqarishga tizimli yondashish hamda pedagogikada PDCA modelining ahamiyati	530
<i>Jumanazarova Gulloila Yoqubjanovna, Xolmatova Maftuna Turdimat qizi</i>	
Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarining kimyo ta'limidagi o'rni.....	535
<i>Jumaniyazova Mahliyo Qahramonovna</i>	
Inklyuziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish ...	539
<i>Karimova Zulfiya Abduraxmanovna</i>	
Sirdaryo viloyati toponimlarining shakllanish jarayonlari	543
<i>Kenjayeva Iroda Alisherovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda art texnologiyalardan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari.....	546
<i>Mamatova Husnora Eshquvatovna</i>	
O'quvchi yoshlarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish va uni amaliy faoliyat bilan integratsiyalash	550
<i>Mehmonova Nilufar Shuhratovna</i>	
Integrating Social-Emotional Learning in EFL Classrooms: Enhancing Language Proficiency and Emotional Intelligence.....	553
<i>Meylinorova Feruza Bakhtiyor kizi</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlari pedagog-tarbiyachilarining malakasini oshirish mexanizmini takomillashtirish	559
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi	562
<i>Murodova Sarvigul Raxim qizi</i>	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirishning funksional modeli	566
<i>Norboyeva Moxigul Shavkat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin texnologiyalari asosida bolalarning shaxsiy va ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirish	569
<i>Norqulova Ma'mura Husniddin qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfida o'qitiladigan "Tabiiy fanlar"dan mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	574
<i>Qo'qonboyeva Shaxlo Rafikjonovna</i>	
The Intersection of Science and Pedagogy: The Teacher's Role in Professional Evolution	580
<i>Rahimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Shukurova Madina</i>	
Maktabgacha katta guruhlarida STEAM texnologiyasi bilan tanishtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	583
<i>Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	586
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Kurashchilarda muvozanat (balance) va ko'tarib uloqtirish texnikasi o'rtasidagi bog'liqlik	590
<i>Shermatov Gulom Qaxxorovich</i>	
O'qituvchi shaxsining o'zini o'zi rivojlantirishida akmeologik pozitsiyaning o'rni.....	594
<i>Xaitov Abdukosim Abdulakim o'g'li</i>	
Lego-qurilish, konstruksiyalash, robototexnika – STEAM ta'lim moduli sifatida	596
<i>Xamroyeva Sitara Samadovna</i>	
Raqamli jamiyatda o'smir yoshdagi o'quvchilarning huquqiy axborot olish madaniyatini rivojlantirish mexanizmlari	599
<i>Xayrullayev Axror Aktam o'g'li</i>	

Maktabgacha ta'limda axborot kommunikatsiya texnologiyalari yordamida ta'limiy o'yinlarni loyihalash va joriy etish	602
<i>Xikmatova Moxinur Amir qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlar orqali kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish zamonaviy yechimlarini ishlab chiqish usullari	605
<i>Xolmo'minova Mohichehra Bahrom qizi</i>	
O'quvchilarning biologiyaga qiziqishini oshirishda innovatsion ta'lim metodlari	609
<i>Xudayberganova Madina Saotboy qizi, Abdiqodirov Murodxo'ja Alisher o'g'li, Nishanbayeva Arayim User qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida shug'ullanuvchi voleybolchi qizlarning musobaqa oldi jismoniy va psixologik tayyorgarligini takomillashtirish metodikasi	612
<i>Xudoynazarova Sayyora Ravshanovna</i>	
Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida bolalarni axloqiy tarbiyalash texnologiyalari	618
<i>Yo'ldoshboyeva Gulmira Xushnudovna</i>	
Umumta'lim maktab seksiyasi uzunlikka sakrovchilarining jismoniy rivojlanganlik darajasi	621
<i>Zokir Akramov O'tkir o'g'li</i>	
Perseptiv qobiliyat: o'qituvchining o'quvchini tushunish sa'nati	625
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdaliyevich</i>	
Ожидания и потребности родителей как основа продвижения услуг дошкольного образовательного учреждения в Республике Узбекистан	628
<i>Ким Ирина Николаевна, Аббосхонова Зухра Баходир кизи</i>	
Экспериментальная деятельность – метод развития здоровьесберегающей компетентности у детей старшего дошкольного возраста	631
<i>Ким Ирина Николаевна, Алиходжаева Райхон Шавкат кизи</i>	
Подготовка детей-билингвов к школьному обучению: интеграция цифровых и традиционных педагогических методов	634
<i>Ким Ирина Николаевна, Умарова Шоиста Рустамовна</i>	
Zamonaviy ta'lim muhitida tarbiya tizimini takomillashtirishda interaktiv metodlarning o'rni	637
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna, Baymurotova Madina Baxodir qizi</i>	
Methodological Support of the Process of Developing Preschoolers' Cognitive Skills Through TRIZ (TIPS) in a Technology-Enhanced Learning Environment	641
<i>Gauxar Djanpeisova, Veronika Gorbunova</i>	
Innovative Approaches to Early Mathematics Education and Development in Preschool Children	646
<i>Gauxar Djanpeisova, Shaxodat Berdiyeva</i>	
Ta'lim jarayonida intensiv texnologiyalar asosida mantiqiy tafakkurni rivojlantirish metodikasi	650
<i>Radjabova Mohigul Alisherovna</i>	
O'quv jarayonida ongli mushohada ko'nikmasini rivojlantirishda savol-javob usulidan foydalanish asoslari	653
<i>Ro'zimetova Intizor Alimovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari yozuv malakalarini shakllantirishning psixolingvistik tasnifi	656
<i>Axmadaliyev Murodjon Ulug'bek o'g'li, Xojimatova Shoxsanam Erkinjon qizi</i>	
Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'qituvchi kompetensiyasiga ta'siri	659
<i>Azamatova Rayhona Bahromjon qizi</i>	
13-14 yoshli o'quvchilarda harakatli o'yinlar va zamonaviy futbol mashg'ulotlarini integratsiya qilishning pedagogik asoslari	662
<i>Babayev Anvarjon Axmedovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirish (nazariya, amaliyot va natijalar) ...	666
<i>Berdiyev G'ayrat Ulaboyevich, A. N. Sadatova</i>	
Elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni monitoring qilishning diagnostik modeli	670
<i>Kopbayeva Baxtigul Ziyadadinovna</i>	
Pedagogik atamalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati	674
<i>Islomov Nurtoy Nomoz o'g'li</i>	
Abdulla Avloniyning axloqiy-ta'limiy qarashlari	678
<i>Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Turg'unov Dostonbek Rustamjon o'g'li</i>	

Talabalarda ma'naviy-axloqiy ideallarni rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	682
<i>Ziyotov Farrux Saodilla o'g'li</i>	
Nazorat qiluvchi pedagogik dasturiy vositalarni yaratishda sun'iy intellektning ahamiyati	686
<i>Ermonov Sherzod Ibrayim o'g'li</i>	
Kreativ yondashuv asosida bo'lajak muhandislarda sog'lom turmush madaniyatini rivojlantirishning muhim yo'nalishlari	690
<i>Ibragimova Aziza Avaz qizi</i>	
Oliy ta'limda dual ta'lim va malakaviy amaliyotni takomillashtirish ("musiqqa ta'limi" misolida)	694
<i>Raximov Nurillo Narzullayevich</i>	
Uzluksiz ta'lim tizimida musiqa san'atining shaxs ma'naviy-estetik tarbiyasidagi pedagogik ahamiyati	698
<i>Sattarov Alisher Alikul o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda multimediali mantiqiy masalalar orqali o'quv jarayonini faollashtirish	702
<i>Jamoldinova Dildora Alijon qizi</i>	
Ta'lim markazlarida o'quvchilarning nutq kompetensiyalarini rivojlantirish metodologiyasi	706
<i>Buriyeva Xumoraxon O'lmasboy qizi</i>	
Raqamli jamiyatda o'smir yoshdagi o'quvchilarning huquqiy axborot olish madaniyatini rivojlantirish mexanizmlari	710
<i>Xayrullayev Axror Aktam o'g'li</i>	
AI-грамотность будущих педагогов: компоненты, вызовы и педагогические стратегии этической интеграции искусственного интеллекта	713
<i>Наркабилова Г. П.</i>	
Роль психолого-педагогических факторов в формировании нравственного поведения дошкольников	718
<i>Рахматходжаева Ф. М.</i>	
Внедрение инновационных технологий в дошкольно-образовательном учреждении	721
<i>Садикова Шоиста Акбаровна</i>	
Para stol tennisi sportchilarida jismoniy tayyorgarlikni oshirish samaradorligi	726
<i>X. A. Usmonova</i>	
Systematic Approach to the Issues of Educational Calculation in General Secondary Schools	729
<i>Ajiniyazova Sholpan Saparniyazovna</i>	
Роль системного профессионального развития в формировании компетентности учителей английского языка: международные тенденции и практика Узбекистана	733
<i>Жамолиддинова Нилуфар Акрамжоновна</i>	
Boshlang'ich sinf tabiiy fan darslarida funksional savodxonlikni rivojlantirish usullari	738
<i>Xujamkulova Nafisa Ruzikulovna, Saidmudova Maftuna Alisher qizi, Hafizova Oydinoy Doniyor qizi, Xujamkulova Maqsuda Ruzikulovna</i>	
Ingliz tili darslarida Kahoot o'quv platformasidan samarali foydalanish	743
<i>Amankulov Shavkat Qudratovich</i>	
Bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishda polisensor muloqot metodikasi	747
<i>Musratova Zilola Ulug'bekovna</i>	
Коммуникативные способности педагога – ключ к эффективному взаимодействию с учащимися	752
<i>Акрамова Л. Ю.</i>	
Искусственный интеллект в образовании: киберпедагогические стратегии развития критического мышления	756
<i>Сайфитдинов Исломбек Зоирович</i>	
Регион как фактор суицидального риска: от климата до культуры общения	761
<i>Султанова Амина Анваровна, Махсумова Зилола</i>	
Bo'lajak shifokorlarga anesteziologiya va reanimatologiya fanini o'qitishning nazariy asoslari	765
<i>Ismailov Oybek Abdurasulovich</i>	
Sun'iy intellekt (SI)ning kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi metodik ahamiyati	768
<i>Komilov Furqat Solijon o'g'li</i>	
Implementing Total Physical Response Techniques in Your Language Class	770
<i>Rakhmatova Madina Sobirovna</i>	

Voleybolda holat va harakatlanish, yuqoridan va pastdan to'p uzatish texnikasi	772
<i>Sulaymonov Jaxongir Solijonovich</i>	
Методика формирования экологической культуры учащихся в процессе спортивного туризма	775
<i>Абдурахманов Отахон Рустамович</i>	
Методы преобразования и обработки текстовых задач в преподавании математики в начальных классах.....	780
<i>Азамкулов Ахтамкул</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari faoliyatida kreativ-tanqidiy fikrlash va muammoli ta'lim texnologiyalari integratsiyasining didaktik imkoniyatlari.....	787
<i>Jumayeva Muxlisa Shokir qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarni tayyorlashda kompetensiyaviy yondashuvning roli va ahamiyati	793
<i>Yo'ldosheva Iqbol Bekbo'lsin qizi</i>	
Boshlang'ich sinf tarbiya darslarida jadid pedagogik merosidan foydalanish usullari	796
<i>Yusupova Madinajon Mansurbek qizi</i>	
Актуальность внедрения педагогики сотрудничества в современный учебный процесс на занятиях русского языка в группах с нерусским языком обучения	799
<i>Заболотина Анна Анатольевна</i>	
Loyihaga asoslangan ta'lim texnologiyasi orqali talabalarda ijtimoiy mas'uliyat kompetensiyasini rivojlantirish tadqiqi	802
<i>Jo'rayeva Zebiniso Yo'ldoshevna</i>	
Alisher Navoiy asarlarida odob-axloq masalalarining falsafiy va tarbiyaviy talqini	807
<i>Ahadova Feruzaxon Akmaljon qizi, Usmonova Sofiyaxon</i>	
Globalashuv sharoitida ayollar ruhiy salomatligini saqlash va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari.....	810
<i>Eshonqulova Guljahon Abduqaxxorovna</i>	
Tarbiyachi va pedagoglarning o'yin texnologiyalarini qo'llashdagi kasbiy tayyorgarligi hamda kommunikativ kompetensiyasi.....	814
<i>Xasanova Shaxnoza Toxtasinovna, Ostonsova Marjona G'ulomovna</i>	
Maktabgacha ta'limda etnomadaniy kompetensiyani rivojlantirishda teatr texnologiyalarining qo'llanilishi	819
<i>Xasanova Shaxnoza To'xtasinovna, Sharobiddinova Shahzoda Doniyorbek qizi</i>	
Talabalarda agressiv xatti-harakatlar shakllanishining omillari	823
<i>Sa'dullayeva Aziza Iskandar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish.....	829
<i>Farsaxonova Mastura Jalol qizi</i>	
Jismoniy tarbiya va sport tadbirlarining ta'lim muassasalarida sog'lom turmush tarzini shakllantirishdagi o'rni	836
<i>Kimsanov Jamshidbek Maxamatrasul o'g'li</i>	
O'qituvchilarda kasbiy so'nishning profilaktikasi bo'yicha ijtimoiy-psixologik texnologiyalar	841
<i>Jamoliddinova Nigora Tohirjon qizi</i>	
Ta'limning raqamli modifikatsiyalari asosida talabalarining axborot mobilligini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik strategiyalar	846
<i>Xurramov Anvar Xudayshukurovich</i>	
O'zbek musiqiy merosining tarixiy-pedagogik rivojlanishi va zamonaviy ta'limdagi ahamiyati	853
<i>Yuliyaxshiyev Sherali Narzullayevich</i>	
Учёт индивидуальных особенностей студентов национальных групп медицинского вуза в обучении русскому языку	857
<i>Мамаджанова Мохимир Рашидовна</i>	
Zamonaviy baholash texnologiyalari va xorijiy tajriba (boshlang'ich sinf "ona tili" darslari misolida).....	861
<i>A'zamqulova Zilola Sunnat qizi</i>	
STEAM ta'lim texnologiyasini boshlang'ich ta'limda qo'llashning me'yoriy-uslubiy asoslari.....	867
<i>Abdug'afforova Aziza Abdurashid qizi, Qudratova Shaxnoza Baxtiyor qizi</i>	
Axborotni tanqidiy baholash asosida talabalarining mediasavodxonlik kompetentligini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	871
<i>Abdullajonova Nurzoda Nurmaxamadovna</i>	

Harbiy xizmatchilar faoliyatida professional kuyish sindromining oldini olish	874
<i>Abdumalikova Iroda Abdulaziz qizi</i>	
Plifunksional yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari.....	879
<i>Abduraxmanova Mukaddam Mirsalikovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning pedagogik asoslari	883
<i>Barotova Huriyatxon Uzoq qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning konseptual jadval va grafik organayzerlardan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish modeli	887
<i>G'ofurova Sh. M.</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish zarurati	892
<i>Jovmirzayeva Nargiza Kuvondikovna</i>	
Talaba sportchilarning mashg'ulot yuklamalarini nazorat qilish xususiyatlari	895
<i>Matnazarov Anvar O'ktamovich, Jumonzarov Jaxongir Shixnazar o'g'li</i>	
Psixologik konsultatsiyada media ta'sirini inobatga olish zarurati	898
<i>Kuvandikova Gulnora Gulamovna</i>	
Soft Tissue Control: In the Aesthetic Zone	901
<i>Murodkulov Samandar, Narziev Firdavs, Buzruksoda Javohir</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tabiiy-ilmiy savodxonlikni rivojlantirish mazmuni.....	905
<i>N. T. Misirova, Xursanova Mohinur Abdujabbor qizi, Ummatqulova Adashoy Baxtiyor qizi</i>	
Klassik ustoz–shogird an'analari va ularni innovatsion ta'lim usullari bilan uyg'unlashtirishning pedagogik imkoniyatlari	910
<i>Raxmanova Nigora Xusanboyevna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida talabalarning mustaqil ta'lim samaradorligini baholash usullari	914
<i>Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna</i>	
Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda emotsional intellektni tadqiq etishning nazariy-metodologik muammolari.....	918
<i>Shakirova Feruza Baxtiyor qizi</i>	
Talabalarni pedagogik dasturiy vositalarni loyihalashga mo'ljallangan web platformalarning imkoniyatlari	922
<i>Shamsutdinov Fazliddin Axmadovich</i>	
Talabalarda virtual jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishning didaktik shart-sharoitlari.....	926
<i>Sodikova Odinaxon Abdugapporovna</i>	
Raqamli texnologiyalar vositasida o'quvchilarning mantiqiy va tanqidiy fikrlashini rivojlantirish modellari ...	930
<i>Suyunova Nargiza Abdurashid qizi</i>	
G'ovlar orasidagi ritmik masofa tuzilishining sportchilarning musobaqadagi natijalariga ta'sirini tahlil qilish	934
<i>Talipov G'ulomojon Adiljanovich</i>	
Efficacy of a New Ointment for the Treatment and Prevention of Alveolitis.....	938
<i>Umarov Maruf, Abdurazzaqov Kamoliddin, Buzruksoda Javohir</i>	
Tarbiyachi va pedagoglarning o'yin texnologiyalarini qo'llashdagi kasbiy tayyorgarligi hamda kommunikativ kompetensiyasi	941
<i>Xasanova Shaxnoza Toxtasinovna, Ostonova Marjona G'ulomovna</i>	
Oila muhitida ma'naviy-axloqiy tarbiya va uning pedagogik ahamiyati	945
<i>Yusupova Diloromxon Sabirdjanovna</i>	
6-7 yoshdagi bolalarni nutq o'stirish mashg'ulotlarida mustaqil fikrlashga o'rgatish	949
<i>Xabilova Sitora Tursunmurod qizi, Ziyadullayeva Madina</i>	
Local Anesthesia and Conduction Anesthesia	952
<i>Zulfiya Makhmudovna, Buzruksoda Javohir</i>	
Современное состояние и проблемы подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию	957
<i>Плиева Руслана Владимировна</i>	

BOSHLANG'ICH SINIF O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARIDA AMALIY METODLAR ASOSIDA KOLLABORATIV VA KOMMUNIKATIV KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISH

Farsaxonova Mastura Jalol qizi

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

(boshlang'ich ta'lim) mutaxassisligi 2-bosqich magistranti

ORCID: 0009-0009-9033-8120

Annotatsiya: Mazkur maqolaning maqsadi boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida o'quvchilarda kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot jarayonida guruhli ishlash, juftlikda muhokama, savol-javob, dialogik o'qish, bahs-munozara hamda rol o'yin kabi amaliy metodlardan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi pedagogik kuzatuv, dars jarayonini tahlil qilish va o'quvchilarning og'zaki nutq faoliyatini baholashga asoslandi. Olingan natijalar amaliy metodlar o'quvchilarning birgalikda ishlash, fikr almashish, o'z nuqtai nazarini asoslash hamda tengdoshlarini tinglash ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirishini ko'rsatdi. Shuningdek, ushbu metodlar o'quvchilarning ijtimoiy faolligi va muloqot madaniyatini shakllantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Tadqiqot xulosalari boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarini tashkil etishda amaliy va interfaol metodlardan tizimli foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishini tasdiqlaydi hamda o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: interfaol yondashuv, guruhli faoliyat, muloqot madaniyati, hamkorlikda o'rganish, dialogik ta'lim, boshlang'ich sinf o'quvchisi, nutq faolligi, ta'lim samaradorligi.

Abstract: This article aims to determine the effectiveness of practical teaching methods in developing collaborative and communicative skills among primary school students during reading literacy lessons. The study employed group work, pair discussions, dialogic reading, question-and-answer techniques, debates, and role-playing activities. The research methodology was based on classroom observation, analysis of instructional processes, and evaluation of students' oral communication and collaborative engagement. The findings indicate that practical methods significantly enhance students' cooperation, communication skills, and social interaction. The results confirm that the systematic use of interactive approaches improves the overall effectiveness of reading literacy instruction and provides practical recommendations for primary school teachers.

Key words: interactive learning, cooperative activities, communication skills, dialogic approach, primary education, student engagement, teaching practice, learning effectiveness.

Аннотация: В статье рассматриваются возможности формирования коллаборативных и коммуникативных навыков у учащихся начальных классов на основе практических методов обучения на уроках читательской грамотности. В ходе исследования использовались групповые и парные формы работы, диалогическое чтение, методы вопросов и ответов, ролевые игры и обсуждения. Методология исследования основана на педагогическом наблюдении, анализе учебного процесса и оценке устной речевой активности учащихся. Результаты исследования показали, что применение практических методов способствует развитию навыков совместной деятельности, устного общения и социальной активности обучающихся. Сделаны выводы о целесообразности систематического использования интерактивных методов в процессе обучения чтению в начальной школе.

Ключевые слова: интерактивное обучение, групповая работа, речевая активность, сотрудничество, диалогическое обучение, начальное образование, педагогическая практика, образовательная эффективность.

KIRISH

Hozirgi kunda ta'lim tizimida o'quvchilarning bilim olish jarayoni bilan bir qatorda ularning shaxsiy, ijtimoiy va kommunikativ rivojlanishiga alohida e'tibor qaratilmoqda ^[1]. Xususan, boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchilarda keyingi ta'lim jarayonlari uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikma va malakalar shakllanadigan muhim davr hisoblanadi. Ushbu bosqichda o'qish savodxonligi darslari o'quvchilarning nafaqat matnni o'qish va tushunish, balki muloqotga kirishish, o'z fikrini ifodalash hamda boshqalar bilan hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi ^[2].

Zamonaviy ta'limda o'quvchini faqat tayyor bilimlarni o'zlashtiruvchi subyekt sifatida emas, balki faol ishtirokchi sifatida shakllantirish asosiy maqsadlardan biri hisoblanadi. Shu bois, o'qish savodxonligi darslarida an'anaviy, faqat o'qituvchi markazida tashkil etilgan yondashuvlar o'rniga o'quvchini faol muloqotga va hamkorlikka jalb etuvchi amaliy metodlardan foydalanish zarurati yuzaga kelmoqda. Bunday metodlar orqali o'quvchilar birgalikda fikr yuritish, vazifalarni jamoa bo'lib bajarish hamda umumiy xulosaga kelishni o'rganadilar ^[3].

Xalqaro baholash dasturlari – PIRLS va PISA – o'quvchilarning o'qish savodxonligini baholashda matnni tushunish bilan bir qatorda uning mazmuni yuzasidan fikr almashish, muhokama qilish va xulosa chiqarish qobiliyatlariga ham katta e'tibor qaratmoqda. Ushbu talablar boshlang'ich ta'limda o'qish savodxonligi darslarini kollaborativ va kommunikativ yondashuvlar asosida tashkil etish zarurligini ko'rsatadi. O'quvchilar matn bilan ishlash jarayonida bir-birining fikrini tinglash, o'z nuqtai nazarini himoya qilish hamda muloqot madaniyatini egallashi muhim ahamiyat kasb etadi.

Ilmiy adabiyotlarda amaliy metodlar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning faolligini oshirishi, ularning muloqotga kirishish va hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishi ta'kidlanadi. Biroq boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida aynan amaliy metodlarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirishdagi o'ni yetarli darajada yoritilmagan. Aksariyat hollarda darslar matnni o'qish va qayta hikoyalash bilan cheklanib, o'quvchilarning o'zaro muloqoti va jamoaviy faoliyatiga kam e'tibor qaratiladi ^[12].

Shu sababli, boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlardan foydalanish orqali o'quvchilarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish masalasini o'rganish dolzarb hisoblanadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi – o'qish savodxonligi darslarida guruhli ishlash, juftlikda muhokama, savol-javob, dialogik o'qish va rolli o'yin kabi amaliy metodlarning o'quvchilarning hamkorlikda ishlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga ta'sirini aniqlashdan iborat.

Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan olib borilgan amaliy tajriba asosida amaliy metodlarning ta'lim jarayonidagi samaradorligi tahlil qilinadi hamda o'qituvchilar uchun metodik tavsiyalar beriladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish masalasi zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda muhim ilmiy yo'nalish sifatida qaralmoqda. So'nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlar ta'lim jarayonida o'quvchini passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantirish, bilimni muloqot va hamkorlik asosida shakllantirish zarurligini ta'kidlamoqda. Ayniqsa, o'qish savodxonligi darslari ushbu jarayon uchun qulay didaktik muhit hisoblanadi.

Jahon pedagogik adabiyotlarida dialogik va kollaborativ o'qitish nazariyalari mazkur masalaning asosiy nazariy poydevorini tashkil etadi. Robin Alexander dialogik ta'lim konsepsiyasida sinfdagi og'zaki muloqotni bilim hosil qilishning markaziy vositasi sifatida talqin qiladi. Uning tadqiqotlariga ko'ra, savol-javob, muhokama va birgalikda xulosa chiqarishga asoslangan darslar o'quvchilarning fikrni ifodalash, asoslash hamda boshqalar fikrini tinglash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Dialogik yondashuv ayniqsa boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ madaniyatni shakllantirishda samarali hisoblanadi ^[4].

Mercer va Littleton tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda kollaborativ o'rganish jarayonida tashkil etiladigan "hamkorlikdagi suhbat" (exploratory talk) o'quvchilar tafakkurining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi isbotlangan. Mualliflar guruhda ishlash, fikr almashish va umumiy yechimga kelish jarayonlari o'quvchilarning mantiqiy fikrlashi va nutq faolligini kuchaytirishini ta'kidlaydi. Ushbu yondashuv o'qish savodxonligi darslarida matn mazmunini birgalikda tahlil qilish va muhokama qilish orqali samarali natija beradi ^[5].

O'qish savodxonligini baholashga oid xalqaro tadqiqotlar ham kommunikativ va kollaborativ ko'nikmalarning muhimligini ko'rsatadi. Mullis va Martin tomonidan ishlab chiqilgan PIRLS tadqiqotlarida o'quvchilarning matnni o'qib tushunishi bilan bir qatorda uning mazmuni yuzasidan fikr bildirish, izohlash va baholash qobiliyatlari asosiy mezon sifatida belgilanadi. PIRLS talablari o'qish savodxonligini faqat texnik o'qish emas, balki muloqotga asoslangan kognitiv faoliyat sifatida qarash zarurligini ko'rsatadi ^[6].

Mahalliy ilmiy tadqiqotlarda ham boshlang'ich sinf o'qish darslarida interfaol va amaliy metodlardan foydalanish masalasi keng yoritilgan. Qalandarova boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirishda savol-javob, suhbat va muhokama metodlarining ahamiyatini ta'kidlab, ushbu usullar orqali o'quvchi-

larning mustaqil fikrlashi va nutq faolligi oshishini ko'rsatadi. Uning ishlarida o'qish savodxonligi kommunikativ faoliyat bilan uzviy bog'liq jarayon sifatida talqin etiladi ^[7].

Mirzoyeva o'z tadqiqotlarida boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligi orqali kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish masalasiga alohida e'tibor qaratadi. Muallif matn asosida savol tuzish, fikr bildirish va izohlashga yo'naltirilgan topshiriqlar o'quvchilarning og'zaki nutqini faollashtirishini ilmiy jihatdan asoslab beradi. Ushbu yondashuv o'qish savodxonligi darslarida kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish uchun muhim metodik asos bo'lib xizmat qiladi ^[8].

Musayeva tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda esa boshlang'ich ta'limda interfaol va kollaborativ metodlardan foydalanishning pedagogik ahamiyati yoritilgan. Muallif guruhli ishlash, rolli o'yinlar va muammoli topshiriqlar orqali o'quvchilarda hamkorlikda ishlash, bir-birini tinglash va umumiy qarorga kelish ko'nikmalari shakllanishini ta'kidlaydi. Ushbu metodlar o'quvchilarning ijtimoiy faolligi va dars jarayonidagi ishtirokini oshirishga xizmat qiladi ^[9].

Shu bilan birga, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, mavjud tadqiqotlarning aksariyati kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarni umumiy pedagogik jarayon doirasida o'rganib, ularni aynan boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar orqali shakllantirish masalasini yetarli darajada tizimli tahlil qilmagan. Ayniqsa, guruhli ishlash, dialogik o'qish va amaliy topshiriqlarning o'qish savodxonligi bilan uzviy bog'liqligi bo'yicha empirik tadqiqotlar kam uchraydi ^[10].

Mazkur holat ushbu tadqiqotda o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish masalasini alohida ilmiy muammo sifatida o'rganish zaruratini belgilaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida o'quvchilarning kollaborativ (hamkorlikda ishlash) va kommunikativ (muloqotga kirishish) ko'nikmalarini shakllantirish jarayonini o'rganishga qaratildi. Tadqiqot amaliy-pedagogik yo'naltirilgan bo'lib, real dars jarayonida o'tkazilgan kuzatuv va tahlillar asosida olib borildi.

Tadqiqot sifatli pedagogik tajriba-kuzatuv dizayni asosida tashkil etildi. Unda o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlardan foydalanish orqali o'quvchilarning muloqot faolligi va hamkorlik darajasidagi o'zgarishlar tahlil qilindi. Tadqiqot jarayonida an'anaviy darslar hamda amaliy metodlar asosida tashkil etilgan darslar solishtirma tarzda o'rganildi.

Ishtirokchilar. Tadqiqotda Jizzax Shahar 2-umumta'lim maktabining 4 "E"-sinf o'quvchilari ishtirok etdi. O'quvchilar yosh xususiyatlari, o'qish savodxonligi darajasi va ta'lim muhiti jihatidan bir xil sharoitda ta'lim olayotgan bo'lib, tadqiqot tabiiy o'quv jarayoniga aralashmagan holda olib borildi. Tadqiqot jarayonida o'quvchilarning faol ishtiroki va o'zaro muloqoti asosiy kuzatuv obyekti sifatida belgilandi.

Tadqiqotda qo'llanilgan amaliy metodlar. Tadqiqot jarayonida o'qish savodxonligi darslarida quyidagi amaliy metodlar tizimli ravishda qo'llanildi:

1. **Guruhli ishlash metodi** – o'quvchilar kichik guruhlarda matn mazmunini muhokama qilib, umumiy xulosaga keldilar. Ushbu metod o'quvchilarning jamoada ishlash va bir-birini tinglash ko'nikmalarini rivojlantirdi.
2. **Juftlikda ishlash metodi** – ikki o'quvchi o'rtasida savol-javob va fikr almashish tashkil etildi. Bu metod o'quvchilarning erkin muloqotga kirishishi va o'z fikrini ifodalashiga yordam berdi.
3. **Dialogik o'qish metodi** – matnni o'qish jarayoni savollar, izohlar va muhokamalar bilan birga olib borildi. O'quvchilar matn mazmunini chuqurroq anglab, fikr bildirishda faol ishtirok etdilar.
4. **Savol-javob metodi** – o'quvchilar matn asosida ochiq va muammoli savollar tuzib, ularga javob berdilar. Bu metod tanqidiy va mantiqiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qildi.
5. **Munozara (bahs-munozara) metodi** – matndagi voqea va g'oyalar yuzasidan turli nuqtai nazarlar bildirildi va solishtirildi. O'quvchilar o'z fikrini asoslash va boshqalarning fikrini hurmat qilishni o'rgandilar.
6. **Rolli o'yin metodi** – matndagi vaziyatlar va qahramonlar harakati sahnalashtirildi. Bu metod o'quvchilarning nutq faolligi, ijodkorligi va tasavvurini oshirdi.
7. **Amaliy topshiriqlar metodi** – matn asosida hikoya tuzish, rasm chizish va qisqa xulosalar chiqarish kabi topshiriqlar bajarildi. Ushbu topshiriqlar o'qilgan materialni amalda qo'llashga imkon yaratdi^[11].

TADQIQOT JARAYONI

Tadqiqot uch bosqichda amalga oshirildi:

1. **Tayyorlov bosqichi** – o'quvchilarning dastlabki o'qish savodxonligi darajasi va muloqot faolligi kuzatildi.
2. **Asosiy bosqich** – o'qish savodxonligi darslari amaliy metodlar asosida tashkil etildi va o'quvchilarning kollaborativ hamda kommunikativ faoliyati muntazam kuzatildi.
3. **Yakuniy bosqich** – kuzatuv natijalari umumlashtirilib, amaliy metodlarning samaradorligi tahlil qilindi.

Ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish

Ma'lumotlar dars jarayonini kuzatish, o'quvchilarning og'zaki javoblarini tahlil qilish, hamda guruh va juftlikdagi hamkorlik darajasini baholash orqali yig'ildi. Olingan ma'lumotlar tavsifiy tahlil asosida umumlashtirilib, amaliy metodlarning o'quvchilarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalariga ta'siri aniqlab berildi.

Dars ishlanmasi

Fan: O'qish savodxonligi

Sinf: 4-sinf

Mavzu: O'tkir Hoshimovning "Temir qoziq" hikoyasi

Dars turi: Amaliy-interfaol

Dars davomiyligi: 45 daqiqa

Darsning maqsadi

Ta'limiy:

- Hikoya mazmunini tushunish va tahlil qilish;
- Qahramonlar xatti-harakatiga baho berish.

Tarbiyaviy:

- Halollik, mas'uliyat va ota-ona nasihatining ahamiyatini anglash.

Rivojlantiruvchi:

- Kommunikativ ko'nikmalar: fikr bildirish, savol berish, javobni asoslash;
- Kollaborativ ko'nikmalar: guruhda ishlash, kelishuvga kelish, umumiy xulosa chiqarish.

Darsda qo'llaniladigan metodlar

- Guruhda ishlash
- Savol-javob
- Rolli o'yin
- Bahs-munozara
- Qayta hikoyalash

Dars jihozlari

- Darslik
- Kartochkalar
- Doska va marker

Darsning borishi

I. Tashkiliy qism (5 daqiqa)

- Salomlashish
- Davomatni aniqlash

Kommunikativ topshiriq:

O'qituvchi savol beradi:

– Agar siz bironing buyumini topib olsangiz, nima qilardingiz?

O'quvchilar o'z fikrlarini erkin aytadilar.

II. Yangi mavzuga kirish (5 daqiqa)

- O'qituvchi O'tkir Hoshimov haqida qisqacha ma'lumot beradi.
- "Temir qoziq" hikoyasi nomi doskaga yoziladi.

Amaliy savol:

– Nega hikoya "Temir qoziq" deb nomlangan deb o'ylaysiz?

III. Hikoyani o'qish va tushunish (10 daqiqa)

- Hikoya bo'limlarga bo'lib o'qiladi.
- Har bo'limdan so'ng qisqa savollar beriladi.

Kommunikativ topshiriq:

– Hikoya qaysi bola tilidan aytilgan?

– Siz o'zingizni qahramon o'rnida tasavvur qildingizmi?

IV. Guruhlarda ishlash (kollaborativ metod) (10 daqiqa)

Sinf 3 guruhga bo'linadi.

1-guruh: Hikoyani 3 qismga bo'lib, har bir qismga sarlavha qo'yadi.

2-guruh: Qahramonlarga tavsif beradi (bola, ota, ona).

3-guruh: Hikoyadan olinadigan ibratlarni yozadi.

Guruhlar ishini taqdim etadi.

O'quvchilar bir-birining fikrini tinglaydi va to'ldiradi.

V. Rolli o'yin (kommunikativ + amaliy) (7 daqiqa)

O'quvchilar ota, bola va ona rollarini ijro etadi.

Hikoyadagi voqea sahnalashtiriladi.

Topshiriq:

– Har bir rol o'z fikrini aytsin.

VI. Bahs-munozara (tanqidiy fikrlash) (5 daqiqa)

Savol:

– Otaning qilgan ishi to'g'rimi?

O'quvchilar "Ha" yoki "Yo'q" deb javob berib, sababini aytadi.

VII. Mustahkamlash (3 daqiqa)

Ijodiy topshiriq (kommunikativ):

– Hikoyani ota yoki ona tilidan qisqacha qayta hikoya qiling.

VIII. Yakuniy qism (5 daqiqa)

Xulosa:

- Halollik – eng katta boylik ekanligi ta'kidlanadi.
- Ota-onasi nasihatiga quloq solish kerakligi aytiladi.

Baholash:

- Faol qatnashgan o'quvchilar rag'batlantiriladi.

Uyga vazifa:

– "Halollik nima?" mavzusida 5–6 gapdan iborat og'zaki hikoya tuzish[12].

Kutilayotgan natija

Dars yakunida o'quvchilar:

- hikoya mazmunini tushunadi;
- guruhda ishlashni o'rganadi;
- o'z fikrini erkin ifodalay oladi;
- halollik va mas'uliyat haqida xulosa chiqaradi (1-rasm).

1-rasm: Boshlang'ich sinfda o'qish savodxonligi darsida kollaborativ ta'lim

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur tadqiqot doirasida boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlardan foydalanish o'quvchilarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalariga qanday ta'sir ko'rsatishi tahlil qilindi. Tahlil jarayonida dars kuzatuvlari, o'quvchilarning og'zaki javoblari, guruhli va juftlikdagi faol ishtiroki hamda umumiy dars jarayonidagi faolligi asosiy mezon sifatida olindi.

Kollaborativ ko'nikmalar bo'yicha natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, guruhli va juftlikda ishlashga asoslangan amaliy metodlar o'quvchilarning hamkorlikda faoliyat yuritish ko'nikmalarini sezilarli darajada faollashtirdi. Guruhli ishlash jarayonida o'quvchilar vazifalarni taqsimlash, bir-biriga yordam berish va umumiy xulosaga kelishga intildilar. Avvalroq kam ishtirok etgan o'quvchilar ham guruh ishlarida o'z fikrini bildirib boshladilar. Juftlikda ishlash metodidan foydalanilganda o'quvchilar o'zaro muloqotga faolroq kirishib, savollar berish va javoblarni muhokama qilish ko'nikmalarini rivojlantirdilar. Ushbu jarayon o'quvchilarda tengdoshlari bilan ishlashga bo'lgan ishonchni oshirdi hamda dars jarayonidagi ijtimoiy faollikni kuchaytirdi.

Kommunikativ ko'nikmalar bo'yicha natijalar. Dialogik o'qish, savol-javob va munozara metodlari o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynadi. O'quvchilar matn asosida savollar tuzish, o'z fikrini izohlash va boshqalarning fikriga munosabat bildirishda faol ishtirok etdilar. Dars jarayonida o'quvchilarning og'zaki nutqi ravonlashgani, gaplarni mantiqiy izchillikda bayon etishga intilgani kuzatildi. Munozara jarayonlarida o'quvchilar turli nuqtai nazarlarni solishtirib, o'z fikrini asoslashga harakat qildilar. Bu holat o'quvchilarda tinglash madaniyati, muloqotda hurmat va sabr-toqat kabi muhim ijtimoiy ko'nikmalar shakllanayotganini ko'rsatdi.

Amaliy metodlarning dars jarayoniga ta'siri. Rolli o'yin va amaliy topshiriqlar metodlari o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirdi. Matndagi vaziyatlarni jonlantirish jarayonida o'quvchilar faol ishtirok etib, o'z tasavvuriga tayangan holda fikr bildirdilar va nutq faolligini namoyon etdilar. Ushbu metodlar orqali o'quvchilar matn mazmunini chuqurroq anglab, uni real hayotiy vaziyatlar bilan bog'lashga harakat qildilar. Amaliy topshiriqlar, xususan hikoya tuzish va qisqa xulosa chiqarish mashqlari o'quvchilarning mustaqil fikrlashini kuchaytirdi. O'quvchilar o'qilgan matn asosida o'z fikrini erkin ifodalashga hamda sabab-oqibat bog'lanishlarini aniqlashga intildilar.

Umumiy tahlil shuni ko'rsatdiki, amaliy metodlar asosida tashkil etilgan o'qish savodxonligi darslari an'anaviy darslarga nisbatan samaraliroq bo'ldi. O'quvchilarning dars jarayonidagi faolligi oshdi, ular o'zaro muloqotga kirishishga va hamkorlikda ishlashga ko'proq intildilar. Ayniqsa, kommunikativ va kollaborativ ko'nikmalar o'quvchilarning kundalik nutqiy faoliyatida yaqqol namoyon bo'la boshladi. Shu tariqa, tadqiqot natijalari o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlardan foydalanish o'quvchilarning hamkorlikda ishlash va muloqotga kirishish ko'nikmalarini samarali rivojlantirishini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida o'quvchilarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlarini o'rganishga bag'ishlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'qish savodxonligi darslarini faol, muloqotga asoslangan va hamkorlikni talab etuvchi metodlar orqali tashkil etish o'quvchilarning nafaqat matnni tushunish darajasini, balki ularning ijtimoiy va nutqiy rivojlanishini ham ta'minlaydi.

Amaliy metodlar – guruhli va juftlikda ishlash, dialogik o'qish, savol-javob, munozara, rolli o'yinlar hamda amaliy topshiriqlar – o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirdi, ularni o'z fikrini erkin ifodalashga va tengdoshlari bilan samarali muloqotga kirishishga undadi. Tadqiqot davomida o'quvchilar o'rtasida hamkorlikda ishlash, bir-birini tinglash va umumiy xulosaga kelish ko'nikmalarining bosqichma-bosqich shakllanib borgani kuzatildi.

Shuningdek, dialogik o'qish va munozara metodlari o'quvchilarning kommunikativ madaniyatini rivojlantirib, ularning og'zaki nutqi ravonlashishiga hamda fikrni mantiqiy izchillikda bayon etishiga yordam berdi. Rolli o'yinlar va ijodiy topshiriqlar esa o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirib, o'qish savodxonligini real hayotiy vaziyatlar bilan bog'lash imkonini yaratdi. Ushbu holatlar amaliy metodlarning boshlang'ich ta'lim jarayonida samarali pedagogik vosita ekanini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalariga asoslanib, quyidagi amaliy takliflar ilgari suriladi:

1. Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida an'anaviy yondashuv bilan cheklanmasdan, amaliy va interfaol metodlardan muntazam foydalanish tavsiya etiladi.
2. Dars jarayonida guruhli va juftlikda ishlash elementlarini ko'paytirish orqali o'quvchilarda kollaborativ ko'nikmalarni shakllantirishga alohida e'tibor qaratish lozim.
3. Dialogik o'qish va munozara metodlarini qo'llash orqali o'quvchilarning fikr bildirish, savol berish va muloqotga kirishish madaniyatini rivojlantirish maqsadga muvofiqdir.
4. O'qish savodxonligi darslarini rolli o'yinlar va ijodiy topshiriqlar bilan boyitish o'quvchilarning nutq faolligi va darsga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.
5. Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun amaliy metodlarga asoslangan metodik tavsiyalar va o'quv-uslubiy qo'llanmalarni ishlab chiqish zarur.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlardan maqsadli va tizimli foydalanish o'quvchilarning kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini samarali shakllantirib, ularni faol, mustaqil va muloqotga tayyor shaxs sifatida rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu tadqiqot natijalari boshlang'ich ta'lim amaliyotida keng qo'llanishi mumkin bo'lgan muhim metodik ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-5712-son qarori: <https://lex.uz/docs/-4312785>
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Boshlang'ich ta'lim davlat ta'lim standarti. – Toshkent, 2021.
3. O'qish savodxonligi fan dasturi (1–4-sinflar uchun). – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2022.
4. Alexander R. Dialogic Teaching: Rethinking Classroom Talk. – 5th ed. – York: Dialogos, 2020. – 336 p.
5. Mercer N., Littleton K. Dialogue and the Development of Children's Thinking. – London: Routledge, 2007. – 216 p.
6. Mullis I. V. S., Martin M. O. PIRLS 2021 Assessment Framework. – Boston: TIMSS & PIRLS International Study Center, 2021. – 280 p. URL: <https://timssandpirls.bc.edu>
7. Qalandarova I. H. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish metodikasi: monografiya. – Toshkent: Fan, 2022. – 180 b.
8. Mirzoyeva N. A. Boshlang'ich sinflarda o'qish darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish // Pedagogik ta'lim. – 2023. – №4. – B. 45–49.
9. Musayeva D. Sh. Boshlang'ich ta'limda interfaol metodlardan foydalanishning pedagogik ahamiyati // Ta'lim va innovatsiya. – 2021. – №2. – B. 66–70.
10. Abduqodirova G. T. Boshlang'ich sinflarda kollaborativ ta'limni tashkil etish metodikasi // Boshlang'ich ta'lim. – 2022. – №3. – B. 21–25.
11. Raximov B. S. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri. – Toshkent: O'qituvchi, 2019. – 192 b.
12. Aydarova U., Azizova N. O'qish savodxonligi. Umumiy o'rta ta'lim maktabining 4-sinfi uchun darslik. IV qism. – Toshkent: Novda Edutainment, 2023. – B. 62–65.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.